

گزارش خبری

تغییر نام خیابان خالد اسلامبولی به نام حسن نصرالله

شرق؛ رئیس کمیسیون نام‌گذاری و تغییر نام معابر و اماکن عمومی شهر تهران از تصویب ۱۷ عنوان نام‌گذاری جدید شامل ۱۶ معبر و یک بوستان در جلسه اخیر کمیسیون نام‌گذاری خبر داد. مهم‌ترین این مصوبات، تغییر نام خیابان خالد اسلامبولی به نام شهید سیدحسن نصرالله، دبیرکل فقید حزب‌الله لبنان بود که با درخواست رسمی وزارت امور خارجه انجام شد.

ترکس معدنی‌پور، رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر تهران، در تشریح جزئیات چهل‌وهمتین جلسه رسمی کمیسیون نام‌گذاری و تغییر نام معابر و اماکن عمومی شهر تهران که در تاریخ ۲۰ خرداد ۱۴۰۴ برگزار شد، گفت: در این نشست، ۱۷ مورد نام‌گذاری شامل ۱۶ معبر شهری و یک بوستان در مناطق مختلف پایتخت مورد بررسی، تصویب و برای اجرا به صحن شورا ارائه شد.

او افزود: در راستای تکریم مقام شاخ‌شهدا، مفاخر فرهنگی و نیز هویت‌بخشی به اماکن عمومی، این نام‌گذاری‌ها بر پایه درخواست‌های مردمی، نهاده‌ا و کارشناسی میدانی انجام شده است.

معدنی‌پور گفت: مهم‌ترین مصوبه این جلسه، تغییر نام خیابان خالد اسلامبولی در منطقه ۶، حد فاصل خیابان شهید بهشتی تا خیابان گاندی، به نام شهید سیدحسن نصرالله، دبیرکل شهید حزب‌الله لبنان بود. این پیشنهاد که پیش‌تر به تصویب یک‌فورتیتی شورا رسیده بود، با پیگیری وزارت امور خارجه و به منظور بزرگداشت نماد مقاومت در برابر رژیم صهیونیستی نهایی شد.

او ادامه داد: تغییر نام کوچه اول در منطقه ۱۰، بلوار امام خمینی، پس از پل یادگار امام، به نام شهید داوود علی‌ذکی نام‌گذاری می‌شود. این شهید والامقام از شهدای تازه تقص‌شده است که پیکرشان پس از ۳۶ سال در منطقه عملیاتی کشف شد.

معدنی‌پور بیان داشت: تغییر نام خیابان شیرزاد در منطقه ۱۱، ضلع جنوبی بوستان دانشجو به نام اساد فریدون شهبازیان را خواهیم داشت. ایشان آهنگساز و موسیقی‌دان برجسته ایرانی هستند که این تغییر نام به پیشنهاد خانه موسیقی صورت می‌گیرد.

او گفت: تغییر نام کوچه سلیمانی در منطقه ۱۱، خیابان شهید خیری به نام شهید عبدالله امینی را خواهیم داشت. این شهید بزرگوار به عنوان سرباز در جبهه حضور یافتند که در خرداد ۱۳۵۹ در منطقه کرخه به شهادت رسید.

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران ادامه داد: تغییر نام کوچه آزاده در منطقه ۱۶، خیابان شهید رجایی به نام شهید مجید زردانیار به تصویب رسیده. این شهید والامقام بسیجی بودند که در عملیات شرق دجله به درجه رفیع شهادت نائل آمدند.

او گفت: نام‌گذاری بوستان جدیدالاحداث منطقه ۱۶، ۲۰متری جاودیه به نام بوستان غدیر به تصویب رسیده است. این نام‌گذاری از جهت هم‌زمانی با ایام دهه ولایت و عید سعید غدیر انجام می‌شود.

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران اذعان داشت: تغییر نام کوچه ۳۳ در منطقه ۱۶، خیابان شهید شرفی به نام شهید منصور مختاری را خواهیم داشت. این شهید والامقام پاسدار بودند که همچنان جاویدالاثَر هستند و در فقه به مقام شهادت رسیدند.

او گفت: تغییر نام کوچه پنجم شرقی در منطقه ۱۶، خزانه، خیابان شهید زنگنه به نام شهید محمود واحدی به تصویب رسیده است. این شهید والامقام پاسدار بودند که در منطقه عملیاتی مهران و در سال ۱۳۴۶ به شهادت رسیدند. تغییر نام فلکه دوم عباسی در منطقه ۱۶، خزانه به نام شهید دیالله قاسم‌زاده به تصویب رسیده است. ایشان از شهدای مدافع حرم هستند که در آذر ۱۳۹۵ در حلب سوریه به شهادت رسید.

او ادامه داد: تغییر نام کوچه عرب در منطقه ۱۷، میدان ابوذر به نام شهید علی دولتی به تصویب رسید. این شهید والامقام سرباز ارتش بودند که در منطقه عملیاتی فکه در بهمن ۱۳۶۷ به شهادت رسیدند.

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران گفت: تغییر نام کوچه بهنام در منطقه ۲۰ (شهرری)، خیابان شهید غلامی به نام شهید علی‌محمدی اسفندارانی تصویب شده است. ایشان جانباز ۲۰ درصد بودند که پس از تحمل سال‌ها جراحات به مقام والای شهادت رسیدند.

او گفت: تغییر نام کوچه سوم غربی در منطقه ۱۵، خیابان شهید خورشیدی به نام شهید عباس امیری را داریم که این شهید والامقام از جان‌پرکشان ارتش بودند که در عملیات رمضان در سال ۱۳۶۱ به فیض شهادت نائل آمد.

معدنی‌پور بیان داشت: کوچه دوم در منطقه ۱۳، خیابان شهید پیروز به نام شهید مصطفی نوری تغییر نام می‌یابد. این والامقام از شهدای دفاع مقدس هستند. رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران اذعان داشت: تغییر نام کوچه اول در منطقه ۱۸، خیابان شهید رجایی به نام شهید احمد ناصری به تصویب رسید. ایشان به عنوان بسیجی به جبهه اعزام شدند که نهایتاً در عملیات بیت‌المقدس ۲ به فیض شهادت نائل آمدند.

او گفت: تغییر نام کوچه گلبرگ غربی در منطقه ۱۴، خیابان پیروزی، خیابان شهید نیکنام به نام شهید ابراهیم داداشی به تصویب رسید. ایشان از شهدای ارتش هستند که در عملیات والفجر ۸ به فیض شهادت رسیدند. معدنی‌پور ادامه داد: تغییر نام کوچه نخل در منطقه ۵، خیابان سازمان برنامه، خیابان حافظی جنوبی به نام شهید حسین توسلی به تصویب رسید. ایشان پاسدار بودند که در عملیات کردلای ۵ به فیض شهادت نائل آمدند. او گفت: تغییر نام کوچه بهار در منطقه ۲، خیابان نیایش، خیابان آصف به نام شهید محسن رشیدی‌زاده به تصویب رسید. ایشان در زمره شهدای گمنامی هستند که به تازگی پیکرشان تقصص شده است. مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران، در جریان این نام‌گذاری اعلام کرد که یکی از خیابان‌های مهم پایتخت به نام شهید حسن نصرالله نام‌گذاری شد.

او با اشاره به جایگاه علمی، شجاعت و تقوای این شخصیت گفت: نام این اسطوره مقاومت که نمادی از مبارزه با رژیم مستعمر و جبار اسرائیل است، بر یکی از خیابان‌های مهم و دارای موقعیت ممتاز شهری در تهران قرار گرفت. این خیابان در کنار پارک و ساختمان‌های بزرگ قرار دارد و از نظر مکانی در جایگاه بسیار مناسبی است. او گفت: در روزهایی که ملت ما با حملات دشمنان مواجه است، این اقدام نماد پادشاست مبارزات و ایستادگی در برابر ظلم است و یادآور ایثار و رشادت چهره‌هایی است که در خط مقدم مقاومت قرار دارند. در پایان تمامی موارد مطروحه از سوی نمایندگان مردم در شورای اسلامی شهر تهران به تصویب رسید.

نورا حسینی: این روزها که هر لحظه خبر انفجار در گوشه‌ای از

شهر منتشر می‌شود، پرسشی که به‌سرعت در فضای عمومی پیچیده این است: «در صورت حمله یا بحران، مردم تهران کجا پناه ببرند؟». پس از روزها بی‌بساخی، شورای شهر تهران و دولت بالاخره با اعلام بازگشایی ۲۴ساعته متروها به عنوان پناهگاه، به نگرانی افکار عمومی واکنش نشان دادند. هم‌زمان، مقامات شهری و دولتی از آمادگی نسبی برای استفاده از پناهگاه‌های قدیمی، مساجد، مدارس و حتی پارکینگ‌های طبقاتی خبر می‌دهند، هرچند هنوز فاصله زیادی تا دستیابی به استانداردهای پدافند غیرعامل جهانی احساس می‌شود.

روز گذشته فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت ایران، در گفت‌وگویی اعلام کرد که موج حملات اسرائیل مترو به صورت ۲۴ساعته به عنوان پناهگاه به روی مردم باز خواهد بود.

مهاجرانی همچنین گفت که مدارس و مساجد نیز از جمله مکان‌های امنی در نظر گرفته شده‌اند که مردم می‌توانند در آنجا پناه بگیرند. با توجه به اظهارات مقامات اسرائیلی و هشدار به شهروندان ایرانی برای فاصله‌گرفتن از تأسیسات نظامی و امنی، به نظر می‌رسد که موج حملات اسرائیل ادامه داشته باشد.

مهدی چمران، رئیس شورای شهر، هم در پاسخ به سؤالی درباره پناهگاه‌ها در زمان بحران و با توجه به شرایط جنگی گفت: باید با توجه به تجربیات زمان جنگ، از همان پناهگاه‌هایی که در برخی مکان‌ها در شرایط ضروری احداث شده استفاده کنیم. برای این کار برنامه‌ریزی شده بود. در زمان جنگ نیز مشخصا برای ساخت پناهگاه، ستادی تشکیل شد که طی آن طرح‌هایی از پناهگاه‌های پیش‌ساخته ارائه شد. این پناهگاه‌ها قابل حمل بوده و امکان نصب در هر جایی را داشتند. ضروری است چنین سنسگرهایی در کشور به عنوان پدافند غیرعامل داشته باشیم و مسئولان باید این موضوع را بررسی کنند.

او افزود: تعدادی از وزارتخانه‌ها و مراکز حساس نظامی دارای سگرهایی هستند که متأسفانه مورد استفاده قرار نگرفت و در این حوادث دچار آسیب شدند. باید در این زمینه اقدام درستی انجام شود. همان‌طور که مشاهده می‌کنیم تعداد کشته‌های تل‌آویو زیر بمباران بسیار شدید به اندازه مورد انتظار نیست، چراکه بالافاصله ساکنان به پناهگاه‌ها می‌روند.

چمران با تأکید بر اینکه باید در این زمینه یک اقدام مهندسی درست صورت بگیرد، تصریح کرد: بسیاری از کشورها در استانداردهای ساختمانی خود، پناهگاه را نیز گنجانده‌اند. به این صورت که اگر مثلا انبار دارند، باید پناهگاه هم داشته باشند. کشوری مثل سوئیس حتی پناهگاه مقابله با تشعشعات اتمی دارد. ضرورت ساختمان‌های بزرگ و جادار این است که بتوانند چنین پناهگاه‌هایی داشته باشند.

رئیس شورا در ادامه در پاسخ به این سؤال که آیا در حال حاضر ایستگاه‌های مترو و سوله‌های بحران می‌توانند در شرایط بحرانی پدیریای مردم باشند، توضیح داد: در شرایط خیلی حاد، تونل‌های مترو می‌تواند به عنوان پناهگاه مورد استفاده قرار گیرد، اما سوله‌های بحران به‌تنهایی در مقابل بمباران مقاوم نیستند، بلکه تجهیزات موجود در آنهاست که اهمیت دارد؛ چراکه وسایل مردم نیزاز در زمان بحران هستند. در واقع، سوله‌های بحران برای وقوع زلزله ساخته شده‌اند، تونل‌های مترو، پارکینگ‌های طبقاتی وزارتخانه‌ها و برج‌های بلند، نقاط امنی هستند و می‌توان در زمان بحران آنها را آماده کرد.

او یادآور شد: جلسه‌ای برای برنامه‌ریزی و بررسی این موضوعات و انجام اقدامات ضروری با مسئولان ذی‌ربط در دستور کار قرار گرفته است. تجربه نشان داده ما باید همواره آمادگی لازم را داشته باشیم.

در این جلسه رئیس کمیته عمران و زیرساخت شورای شهر تهران، هم با انتقاد از تعطیلی برخی مساجد در شب‌های عملیات نظامی، خواستار فراهم‌شدن شرایط برای حضور مؤمنانه مردم در مساجد شد. او تأکید کرد که دعا و نیایش جمعی مردم برای پیروزی رزمندگان اسلام، باید به عنوان یک سنگر معنوی تقویت شود.

محمد آقامیری با اشاره به شهادت جمعی از دانشمندان و فرماندهان نظامی کشور، تأکید کرد: ردای شهادت، افتخار این عزیزان است، اما این مسئله از مسئولیت نهادهایی که وظیفه تأمین امنیت و حفاظت از نخبگان را دارند، نمی‌کاهد. وقتی

کروکی پناهگاه‌های پایتخت

ای بی‌حیثی در جلسه‌ای در تاس‌عکس تهران

نصیری از هماهنگی لازم برای سوخت‌رسانی به ماشین‌آلات و آمبولانس‌های بهشت زهرا(س) خبر داد و گفت: خوشبختانه تاکنون در امر سوخت‌رسانی مشکلی وجود نداشته است. همچنین به شهروندان در خصوص تأمین ارزاق و کالای مورد نیاز در فروشگاه‌های شهروند اطمینان داده می‌شود.

او با تأکید بر رعایت کامل ایمنی در امداورسانی‌ها، گفت: موضوع پناهگاه‌ها در دست بررسی است، اما با توجه به اینکه فضای کافی در پارکینگ‌ها وجود دارد، نیازی به استفاده از تونل‌های مترو نیست. البته می‌توان از این ظرفیت استفاده کرد، اما به دلیل خدمات‌رسانی، نمی‌توان به‌طور مداوم از مترو به عنوان پناهگاه استفاده کرد.

او در خصوص پایگاه‌های مدیریت بحران هم گفت: تقریبا هیچ پایگاه واگذارنشده‌ای در سطح شهر تهران وجود ندارد. تعداد پایگاه‌های مدیریت بحران از ۴۶ به ۱۰۹ پایگاه رسیده است. بیمارستان‌ها نیز در شرایط جنگی با تمام توان خدمات‌رسانی کرده‌اند.

داوود کوردزی، معاون خدمات شهری شهرداری تهران، نیز با تأکید بر همکاری و هماهنگی میان مجموعه‌های فعال در شرایط اظهار داشت: در کنار حوادث تلخ، خدمت‌رسانی انجام شد، بی‌نیروهای آتش‌نشانی به‌سرعت وارد عمل شدند. پیمانکاران سازمان پسماند، شهرداران نواحی و مناطق نیز به‌سرعت همکاری را آغاز کرده و امکانات لازم را فراهم آوردند. برخی از این ماشین‌آلات را ایلیست کردیم و اگر نیاز باشد از شورای شهر کمک مالی خواهیم کرد. همکاری‌ان در آتش‌نشانی و شهرداران نواحی امکانات را پای کار آوردند و هماهنگی‌هایی را با سایر دستگاه‌ها داد تا شهر به شرایط عادی برگردد.

احمد صادقی، عضو شورا، پس از استماع گزارش‌ها از اقدامات شهرداری، گفت: ذکر چند نکته ضروری است که می‌بایست از سوی سازمان پیشگیری و مدیریت بحران پیگیری شود. مورد اول، ارزیابی و تخمین خسارت‌های شهروندی است. مردم بایستی بدانند که چه مجموعه‌ای موضوع بحث تخمین خسارت‌ها را پیگیری می‌کند، البته تکلیفی هم بر دوش دولت است که این خسارت‌ها را پیگیری کند.

عضو شورای شهر تهران گفت: موضوع بعدی، استفاده از فضای زیر سطحی است. درست است که آقای نصیری گفتند در زمان فعلی نیازی به استفاده از این فضاها نیست اما در صورت تداوم وضع موجود می‌بایست این فضاها مورد استفاده قرار گیرند. از جمله ایستگاه‌های مترو و تمهیدات لازم برای آمادگی در برابر حملات و پناهدادن به شهروندان در این فضاها فراهم شود. او در ادامه افزود: موضوع هشدار سریع و آژیر اعلام خطر هم باید فعال شود که نیازمند پیگیری سازمان پیشگیری و مدیریت بحران است.

صادقی خاطرنشان کرد: نکاتی که رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران ارائه دادند: نیازمند کمک شورا برای ارتقای آمادگی مدیریت شهری است که بر این اساس طرح یک‌فورتی به عنوان «ارتقای آمادگی مدیریت شهری برای شرایط اضطراری» تهیه شده و به امضای اعضای شورا رسیده که نیازمند اصلاح بوده‌جه شهرداری تهران است. طرح مذکور با اکثریت آرای اعضای شورای شهر تهران به تصویب رسید.

می‌دانیم که این افراد بارها مورد تهدید بوده‌اند، باید از هر ظرفیتی برای حفاظت از آنان بهره می‌گرفتیم. این روند از دست‌دادن نخبگان، برای مردم قابل پذیرش نیست.

آقامیری با اشاره به نقش جریان نفوذ و عوامل داخلی در اجرای پروژه‌های خرابکارانه، گفت: متأسفانه برخی نفوذی‌ها و جاسوسان داخلی، آگاهانه یا ناگاهانه، مسیر دشمن را هموار می‌کنند. امروز لازم است از ظرفیت مردمی، به‌ویژه بسیج، برای شناسایی خائنان استفاده شود. مردم ایران نشان داده‌اند که در مواجهه با تهدید، کنار نظام ایستاده‌اند.

آقامیری با هشدار درباره تأثیر زیاده‌روی در توصیه‌های امنیتی، گفت: نباید هشدارهای امنیتی تا حدی افزایش یابد که موجب اضطراب و دل‌سردی مردم شود. دشمن مترصد فرصت است و در چنین شرایطی، باید مردم را در میدان نگاه داشت، نه آنکه با حساسیت‌های افراطی، نگران‌شان کرد. امروز زمان انسجام، اعتماد و بیداری عمومی است.

در ادامه سوده نجفی، عضو هیئت‌رئیس شورای شهر تهران، هم یادآور شد: رژیم صهیونی نه‌تنها به مراکز مسکنونی حمله نظامی کرده، بلکه بر اساس اخبار اعلام‌شده، تحرکاتی نیز در محدوده بیمارستان کودکان حکیم شهر تهران داشته و پرتابه‌های رژیم منحوس صهیونی به نرده‌های بیمارستان برخورد کرده که خوشبختانه کسی در این حادثه مصدوم نشد. در حال حاضر خدمت‌رسانی کادر درمان بدون وقفه در حال انجام است. این اقدام یانگر کودک‌کشی رژیم صهیونی است.

او خواستار برگزاری جلسه‌ای به منظور بررسی وضعیت پایگاه‌های امن، سوله‌های مدیریت بحران، خدمات‌دهی مترو و امکان فعالیت ۲۴ساعته آن و شرایط ایستگاه‌های آتش‌نشانی شد. انتظار می‌رفت که امروز شاهد بررسی این موارد باشیم که این‌گونه نشد. به هر حال شرایط خاصی است و باید تدابیر لازم در این زمینه اتخاذ و به شهروندان اطلاع‌رسانی شود.

در ادامه این جلسه، علی نصیری، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، گزارشی درخصوص اقدامات اخیر شهرداری تهران پس از حملات رژیم صهیونیستی ارائه داد. نصیری با تأکید بر آمادگی ستاد بحران شهر تهران گفت: از ساعات آغازین این اتفاق، ستاد بحران را تشکیل داده و نیروهای خود را به محل‌های مورد اصابت اعزام کردیم. در این راستا همکاری نزدیکی با شهرداری و سایر سازمان‌ها داشتیم. شهردار تهران نیز برای نظارت در محل حضور یافته و کار را هدایت می‌کرد. ستاد مدیریت بحران از ابتدا با محوریت ارائه خدمات مدیریت شهری تشکیل شده و تا امروز بدون حتی یک دقیقه تعطیلی فعالیت کرده است.

او با اشاره به همکاری شهرداران، به‌ویژه در مناطق ۱، ۲ و ۸ که فشار بیشتری را نسبت به سایر مناطق متحمل شده بودند، بیان کرد: در میان سازمان‌ها، آتش‌نشانی، جمعیت هلال‌احمر، اورژانس، آب و فاضلاب، پلایش و بخش نفت، دستگاه‌های نظامی، انتظامی، قضائی، وزارت بهداشت، بهزیستی و... همکاری خوبی با ستاد بحران داشتند. بر اساس بررسی‌های انجام‌شده، تعدادی از ساختمان‌ها باید تخریب شده و تعدادی دیگر بازسازی شود. پیچیدگی‌های زیادی در کار وجود داشت. امیدواریم شرایط به پایان برسد اما اگر استمرار یابد، آمادگی لازم وجود دارد.

سناریوی بقا در روزهای سخت

کوبه و هائیتی، نشان می‌دهد آسیب‌پذیری در نقاط اتصال لوله‌ها، نبود منابع ذخیره محلی و تأخیر در توزیع آب، جان هزاران نفر را تهدید کرده است. طرح پیشنهادی برای تهران، سه بازه زمانی را برای واکنش در نظر گرفته است: کوتاه‌مدت (ساعات اول)، میان‌مدت (چند روز اول) و بلندمدت (هفته‌های پس از بحران). در این بازه‌ها، از روش‌هایی چون تانکرهای متحرک، مخازن دفنی در محلات، بسته‌های آب بسته‌بندی و چاه‌های اضطراری استفاده خواهد شد.

در مطالعه تأکید شده که علاوه بر آب شرب، تأمین آب برای اطفای حریق، بیمارستان‌ها، آرامستان‌ها و خدمات اضطراری نیز باید در سناریوهای تأمین لحاظ شود. تهران شهری با گسل‌های فعال، جمعیت متراکم و زیرساخت‌های فرسوده است. این پژوهش می‌گوید: اگر زلزله‌ای بزرگ رخ دهد، شبکه گسترده تأمین، تصفیه، انتقال و توزیع آب تهران فلج می‌شود. برآوردها نشان می‌دهد ۶۰ درصد از شبکه آب تهران در مناطقی با بافت فرسوده قرار دارد؛ بسیاری از اتصالات لوله‌ها در برابر زلزله مقاوم نیستند و تهران فقط چند ساعت ذخیره اضطراری آب دارد. پژوهش، تهدیدها را به دو گروه تقسیم کرده؛ مخاطرات طبیعی؛ زلزله، سیل، لغزش زمین، توفان، روان‌گرایی خاک. تهدیدهای انسان‌ساز؛ خرابکاری، حملات سایبری، آلودگی عمدی آب، انفجار، بمباران، اختلال در برق‌رسانی به تصفیه‌خانه‌ها.

از نکات مهم و متمایز در این پژوهش، نگاه جامع به تأمین آب برای تمام گروه‌های ذی‌نفع در بحران است. بیمارستان‌ها،

یادداشت

تهران؛ شهر عبور،

نه شهر حضور

علیرضا جباری‌زادگان، پژوهشگر و مدرس معماری: در گستره شلوغ و افق بی‌پایان تهران، آنچه کمتر دیده می‌شود، فاصله‌هاست؛ نه از آن رو که وجود ندارند، بلکه از آن نظر که درهم‌ریختگی کالبدی شهر، فرصت درک آن را از ما گرفته است. فاصله‌هایی که به‌ظاهر فیزیکی‌اند اما در بطن خود حامل معنا، هویت و حتی امنیت‌اند. شهر، برخلاف آنچه نقشه‌ها و پلان‌ها نشان می‌دهند، شبکه‌ای از روابط انسانی است و معماری آن، چیزی جز بیان فضایی این روابط نیست.

در علوم انسانی، شاخه‌ای با عنوان پروکسیمیک به مطالعه معنای فاصله در روابط بین انسان‌ها می‌پردازد؛ علمی که از تعاملات داخل یک اتاق تا روابط اجتماعی درون یک میدان شهری، بلکه یک جامعه شهری را رمزگشایی می‌کند و تهران، به‌عنوان کلان‌شهری پراشوب و پرتراکم، نمونه‌ای کامل برای بررسی شکست‌ها و تلاش‌های مکرر در طراحی فضایی و اجتماعی است.

در معماری، فضای شخصی چیزی فراتر از چند مترمربع است. یک بالکن، یک نیمکت در سایه درخت یا حیاطی کوچک، می‌توانند قلمرویی باشند که فرد در آن، «خود» را تجربه کند. اما در تهران، رشد بی‌رویه آپارتمان‌ها، حذف تدریجی فضاهای نیمه‌خصوصی و تنگ‌شدن عرصه سکونت، بدن انسان را به درون قفس‌های عمودی گشاده است؛ جایی که «خود» کم‌کم محو می‌شود و انسان، تنها «ساکن» است، نه «صاحب‌فضا».

حریم خصوصی، آن خط نامرئی و مقدسی که باید میان «من» و «دیگری» وجود داشته باشد، در بسیاری از نقاط شهر، با نادیده گرفته شده یا از شدت افراط، به اتزوا تبدیل شده است. این تضاد را می‌توان هم در کوچه‌هایی دید که دیوارهای بلند برج‌ها، عابران پیاده را به حاشیه رانده‌اند، و هم در مجتمع‌های بزرگی که هیچ فضایی برای خلوت و تنهایی باقی نگذاشته‌اند.

در بسیاری از محله‌های سنتی تهران نظیر عودالجان یا سنکلیج، ساکنان به‌وضوح برای قلمرو خود احترام قائل بودند. در آنجا، تفاوت حریم خانه با فضای عمومی کوچه نه با تابلو، بلکه با بافت، نور و چیدمان مشخص می‌شد. اما امروزه در بسیاری از مناطق نوساز شهر، معماری آن چنان بی‌اعتنا به قلمروهاست که تفاوتی میان ورودی خانه، فضای پارکینگ و معبر عمومی باقی نمانده است.

نبود مرزهای معنایی، به بی‌هویتی منجر شده است. شهروند، وقتی قلمرویی برای تعلق ندارد، خود را جزئی از شهر حس نمی‌کند. این بیگانگی، همان چیزی است که جامعه‌شناسان شهری آن را «اغتراب شهری» می‌نامند.

شهر، مانند یک داستان خوب، باید دارای آغاز، میانه و پایان باشد. سلسله‌مراتب فضا -از فضای عمومی به نیمه خصوصی تا خصوصی- همان روایت معماری است که شهر را قابل فهم و قابل زیست می‌کند. در بسیاری از شهرهای موفق دنیا، میدان‌ها آغاز گفت‌وگو هستند، کوچه‌ها ادامه آن و خانه‌ها پایان‌ش. اما در تهران، روایت معماری، گاه بی‌منطق است. از بزرگراه به آسانسور می‌رسیم؛ بدون آنکه مجالی برای مکث، برای درک یا حتی برای نگاه‌کردن به اطراف داشته باشیم.

پارک‌های بی‌الگو، پیاده‌راه‌های ناتمام، و میدان‌هایی که به پارکینگ تبدیل شده‌اند؛ همه و همه نشانه‌هایی از بی‌توجهی به مفهوم تعامل اجتماعی در طراحی شهری‌اند. انسان‌ها، نیاز دارند دیده شوند، نه فقط به وسیله دوربین‌ها، بلکه در قاب‌های انسانی‌تر. تعامل اجتماعی در معماری، با چیدمان درست نیمکت‌ها، نور مناسب و ایجاد نقاط مکث، ممکن می‌شود. اما تهران، در بسیاری از نقاطش، به شهری برای عبور بدل شده است، نه فضایی برای مکث.

اگر پروکسیمیک به‌ما می‌آموزد که فاصله، بخشی از زبان بدن است، پس شهر نیز باید زبان بدن خود را بازآفرینی کند. تهران، نیازمند طراحی دوباره است؛ نه صرفاً در کالبد، بلکه در معنا. باید دوباره فضایی خلق کرد که افسرد را آنها بتوانند با هم، با خود و با شهرشان ارتباط بگیرند. این بازآفرینی، نه صرفاً پروژه‌ای معماری، بلکه ضرورتی انسانی است.